

Handläggare
Marie Broberg
Telefon: 08-508 14 050**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Miljökonsekvensbeskrivningar för program och detaljplaner för Årstafältet i stadsdelarna Östberga, Enskedefältet och Årsta - remissvar

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till stadsbyggnadskontoret.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har tagit fram miljökonsekvensbeskrivningar för program samt planarbete för Årstafältet. Sammantaget bedöms de negativa konsekvenserna av utbyggnadsförslaget avseende främst naturmiljö vara acceptabla i relation till de fördelar det innebär att bygga bostäder med tillhörande rekreationsområden i ett kollektivtrafiknära läge. En negativ konsekvens ur kulturmiljömiljösynpunkt är att den nya bebyggelsefronten kommer göra det svårt att avläsa spåren av det gamla kulturlandskapet. Förvaltningen anser att miljökonsekvensbeskrivningarna ger en helhetsbild av hur ny bebyggelse och park kommer att påverka de olika miljöaspekterna. Förvaltningen har sedan tidigare påpekat det positiva i att bygga många nya bostäder i ett mycket centralt och kollektivtrafiknära läge i Stockholm.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts av staben.

Bakgrund

Sedan 2007 pågår program- och detaljplanearbete för en ny stadsdel på Årstafältet. Programförslaget innebär byggande av en ny stadsdel för omkring 10 000 invånare, där den nya bebyggelsen placeras runt en central park.

Stadsbyggnadsnämnden tog den 2010-06-23 ställning till redovisning av programsamråd och beslutade om inriktning för det fortsatta arbetet. Stadsbyggnadskontoret har därefter upprättat två detaljplaneförslag, detaljplan för Årstafältet Park och detaljplan för Årstafältet (Valla 1).

Programmet och planförslagen har nu kompletterats med miljökonsekvensbeskrivningar, som stadsdelsnämnden nu fått för yttrande. Syftet är att säkerställa att förslagen inte kan medföra någon betydande miljöpåverkan. Samrådsmöte hålls den 18 november.

Miljökonsekvensbeskrivningarna

I syfte att integrera miljöaspekter i planeringen så att en hållbar utveckling främjas, finns i miljöbalken krav på att en miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska genomföras för detaljplaner som kan antas innebära betydande miljöpåverkan.

För att avgöra om en detaljplan kan innebära betydande miljöpåverkan eller inte görs en behovsbedömning. Vilka planer som kräver miljöbedömning förtydligas i förordningen om miljökonsekvensbeskrivning. Enligt förordningen kan en detaljplan innebära betydande miljöpåverkan för en eller flera miljöaspekter, vilket i sin tur är avgörande för om en MKB krävs eller inte. Exempel på miljöaspekter är naturmiljö, vattenmiljö och klimatanpassning, rekreation, luftkvalitet, buller, risk och säkerhet, landskapsbild, kulturmiljö, hushållning med naturresurser samt byggskedet.

Program för Årstafältet

För miljökonsekvensbeskrivningen av programområdet Årstafältet har naturmiljö bedömts vara en betydande miljöaspekt att beskriva och bedöma. Övriga miljöaspekter som också beskrivs är: vattenmiljö och klimatanpassning, rekreation, luftkvalitet, buller, risk och säkerhet, landskapsbild, kulturmiljö, hushållning med naturresurser samt byggskedet.

Sammantaget bedöms de negativa konsekvenserna av utbyggnadsförslaget avseende främst naturmiljö vara acceptabla i relation till de fördelar det innebär att bygga bostäder med tillhörande rekreationsområden i ett kollektivtrafikhögt läge. Ur hushållningssynpunkt bedöms planerna innebära god hushållning med mark. Biotopen öppen och halvöppen gräsmark kommer att minska och arter knutna till dessa miljöer får sämre förutsättningar att utvecklas. Omgestaltningen av Valla å och dammen innebär att vattenmiljön kan hysa en rikare mångfald av växter och djur, även om fågellivet kan påverkas negativt av det stora antalet besökare. För att mildra de negativa konsekvenserna för den lokala naturmiljön avser staden höja kvaliteten på kvarvarande vegetationsytor genom god planering och val av växter. På kvartersmark ska grönytefaktorn användas.

Positivt ur regional synpunkt är att de nya bostädernas läge kan bidra till ökat kollektivtrafikresande, vilket kan minska bilberoendet och bidra positivt till klimatarbetet. Även rekreationsmöjligheterna kan öka då parken utvecklas och lockar fler grupper än idag. Tillgängligheten förbättras så fler människor kan ta sig till parken. Dock minskar den totala ytan för parken, vilket är negativt för de målgrupper som ser storleken som en särskild kvalitet.

Ljudmiljön kommer att förbättras i delar av parken som idag är bullerstörda genom bullerskyddsåtgärder. För bostäder som kommer ligga nära huvudgator krävs avskärningsåtgärder och rätt planlösningar. Luftkvaliteten kommer vara fortsatt god där människor kommer vistas. Vid tunnelmynningar, där ingen ska vistas, kommer även fortsättningsvis överskridande ske av miljökvalitetsnormen för PM10.

Den ökade mängden dagvatten och föroreningar från bebyggelseområdena omhändertas genom att den befintliga dammen byggs ut och förbättras. Det gör att det varken bedöms bli positiva eller negativa miljökonsekvenser vad gäller föroreningar i vatten. Detta gäller även för detaljplanen Valla 1.

Riskerna för farligt godsolyckor är låga förutsatt att skyddsåtgärder genomförs på fasaderna närmast de större vägarna. Skredriskerna och kraven på grundläggning utreds och omhändertas i de tekniska handlingarna där även framtida klimat tas med som en faktor. Detta gäller även för detaljplanerna för parken och för Valla 1.

Detaljplan för Årstafältet park

I MKB för parken tydliggörs de specifika miljöaspekter som bedöms vara relevanta för detaljplanen Årstafältet park.

Planförslaget omfattar parken, nya gångfartsgator längs parkens norra och västra del, en gång- och cykelbro över Huddingevägen samt ombyggnad av Östbergavägen till en trädkantad stadsgata.

En betydande miljöaspekt har bedömts vara naturmiljö. Ytterligare miljöaspekter har varit vattenmiljö och klimatanpassning, rekreation, risk och säkerhet samt kulturmiljö.

Sammantaget innebär planförslaget att rekreationsvärdena ökar avsevärt inom planområdet samt att naturvärdena i större delen av planområdet kvarstår eller förstärks. Större delen av dagens vegetationsytor kvarstår och kan utvecklas vidare. Omgestaltningen av Valla å och dammen innebär att vattenmiljön kan hysa en rikare mångfald av växter och djur. Omvandlingen av dammen innebär också att kommande exploatering inte ger något ökat utsläpp avseende föroreningar i vatten.

En viss negativ påverkan på naturmiljön uppstår då en del av vegetationsytorna omvandlas till hårdgjorda aktivitetsytor. Det finns även risk för att ett stort besökarantal kan innebära ökat slitage på naturvärdena. Utbyggnaden av Årstafältet påverkar emellertid inga naturvärden som är utpekade som särskilt känsliga eller prioriterade ur regional synpunkt och ger därför inga regionala konsekvenser för naturvärden.

Synliggörandet av Göta landsvägs historiska karaktär innebär en positiv konsekvens för kulturmiljön. Förändringen i topografi gör det dock svårare att avläsa spåren av det gamla kulturlandskapet.

Detaljplan för Valla 1

I MKB för detaljplanen för Årstafältet etapp 1, Valla 1, tydliggörs de specifika miljöaspekter som bedöms vara relevanta för denna detaljplan. Planförslaget omfattar fältets norra delar mot Valla gårde och tvärbanan. Detaljplaneförslaget innehåller lägenheter och stadsradhus samt lokaler för centrumändamål och förskolor.

En betydande miljöaspekt har bedömts vara naturmiljö. Ytterligare miljöaspekter som bedöms vara relevanta att beskriva inom denna detaljplan är vattenmiljö och klimatanpassning, rekreation, buller, risk, kulturmiljö och byggskedet.

Detaljplanen bedöms inte bidra till negativa konsekvenser för naturmiljön inom planområdet, men däremot positiva konsekvenser för det regionala klimatet genom bostadsbebyggelse i kollektivtrafikhärläge. En rad med hagtorn med höga naturvärden kommer behöva tas bort från planområdet. Ambitionen är dock att dessa träd ska kunna flyttas till en plats utanför planområdet. Exploatering av större sammanhängande öppna ytor gör att den tillgängliga ytan för öppenmarksarter och arter med generella miljökrav minskar. I viss mån kan konsekvenser mildras genom användandet av grönytefaktor. Åtgärderna inom planområdet kan dock inte väga upp de negativa konsekvenserna för naturmiljön.

Den nya bebyggelsefronten innebär en viss negativ konsekvens ur kulturmiljösynpunkt genom att det blir svårare att avläsa spåren av det gamla kulturlandskapet på Årstafältet. Ljudmiljön blir god för de delar av bebyggelse som ligger i områdena mot parken. För de delar av bebyggelse som ligger nära gator med mer trafik krävs avskärningsåtgärder och rätt planlösningar för att få en acceptabel ljudmiljö.

Boende i befintlig bebyggelse norr om planområdet får en längre väg till ett större rekreationsområde genom att planområdet bebyggs. Framtida boende inom planområdet får däremot god tillgång och närhet till rekreation genom den intilliggande parken. Under byggskedet kan parken och befintliga bostäder i Valla gård utsättas för störningar från byggverksamheten avseende ex buller och avspärningar.

Planförslaget bedöms bidra till varken negativa eller positiva miljökonsekvenser vad gäller föroreningar i vatten, eftersom dagvatten och föroreningar från bebyggelseområdena omhändertas genom att den befintliga dammen byggs ut och förbättras.

Samlad bedömning

Sammantaget bedöms de negativa konsekvenserna av utbyggnadsförslaget avseende främst naturmiljö vara acceptabla i relation till de fördelar det innebär att bygga bostäder med tillhörande rekreationsområden i ett kollektivtrafikhärläge. En negativ konsekvens ur kulturmiljösynpunkt är att den nya bebyggelsefronten kommer göra det svårt att avläsa spåren av det gamla kulturlandskapet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att miljökonsekvensbeskrivningarna ger en helhetsbild av hur ny bebyggelse och park kommer att påverka de olika miljöaspekterna. Förvaltningen har sedan tidigare påpekat det positiva i att bygga många nya bostäder i ett mycket centralt och kollektivtrafiknära läge i Stockholm. Förvaltningen ser också positivt på utvecklingen av fältet i och med att Östbergas centrala läge på ett bättre sätt kan utnyttjas genom att ny bebyggelse knyter an till stadsdelen. Om Östberga knyts samman med Årstafältet skapas förutsättningar för ökat kollektivtrafikresande.

Vad gäller bedömningen av de enskilda miljöaspekterna saknar förvaltningen kompetens att lämna utförliga synpunkter.

Bilaga

Samtliga handlingar finns publicerade på stadens digitala bygg- och plantjänst:

MKB för program för Årstafältet Dp 2007-08046:

<http://insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Pagaende-planarbete/PagaendePlanarbete/Planarende/?JournalNumber=2007-08046>

MKB för detaljplan för Årstafältet park Dp 2011-03366:

<http://insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Pagaende-planarbete/PagaendePlanarbete/Planarende/?JournalNumber=2011-03366>

MKB för detaljplan för Årstafältet (Valla 1) Dp 2011-11775:

<http://insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Pagaende-planarbete/PagaendePlanarbete/Planarende/?JournalNumber=2011-11775>